

Een publicatie van MSD Animal Health
Mei 2013 - Jaargang 2

door Peter gemeten **PLUIMVEE**
HARTSLAG #6

**Bij RT bestrijding is levend
vaccin onmisbaar**

MSD
Animal Health

LEVEND RT - VACCIN IS ONMISBAAR IN DE BESTRIJDING VAN DIKKE KOPPEN ZIEKTE BIJ KIPPEN EN KALKOENEN

Dikke koppen ziekte

Rhinotracheïtis (RT) virus tast zowel bij kippen als kalkoenen de bovenste ademhalingswegen aan. Dit leidt tot gesnotter met zwelling van de kopstreek, daarom dikke koppen ziekte genoemd. Sterfte treedt vooral op bij bacteriële bijbesmettingen. Geïnfecteerde leghennen en moederdieren in productie tonen legdaling. De betekenis van RT - infecties bij kippen en kalkoenen ligt dus in de gevolgen van klinische ziekte én in de verliezen door legdaling.

RT - virussen

Onder de RT - virussen onderscheidt men kippen –en kalkoenstammen. Kippenstammen veroorzaken bij de kip makkelijker infecties dan kalkoenstammen, die zelf dan weer beter aanslaan bij de kalkoen dan bij de kip. Kippen en kalkoenen kunnen mekaar wel besmetten.

Binnen de RT - isolaten worden ook meerdere subtypes onderscheiden. In onze streken komen vooral de subtypes A en B voor.

RT - vaccins

Zowel voor kippen als kalkoenen werden levende RT - vaccins ontwikkeld. Ze bevatten levend afgezwakte virussen die de beoogde diersoort niet meer ziek maken maar ze wel beschermen tegen een veldinfectie. Levend RT - vaccin wordt best toegediend via een grove spray om in de bovenste ademhalingswegen terecht te komen.

Het doel van levend RT - vaccin is tweevoudig:

1. Voorkómen van ademhalingssymptomen bij een RT - veldinfectie
2. Voorbereidende basisenting voor een latere geïnactiveerde RT - enting bij leghennen en moederdieren.

Bij leghennen en moederdieren is het gebruik van een levend vaccin alléén niet voldoende. Einde opfok dient er afgeënt te worden met geïnactiveerd vaccin om hoge antistoftiters en een langdurige bescherming -inclusief van de leg- te bekomen (cfr. Pluimveehartslag #2).

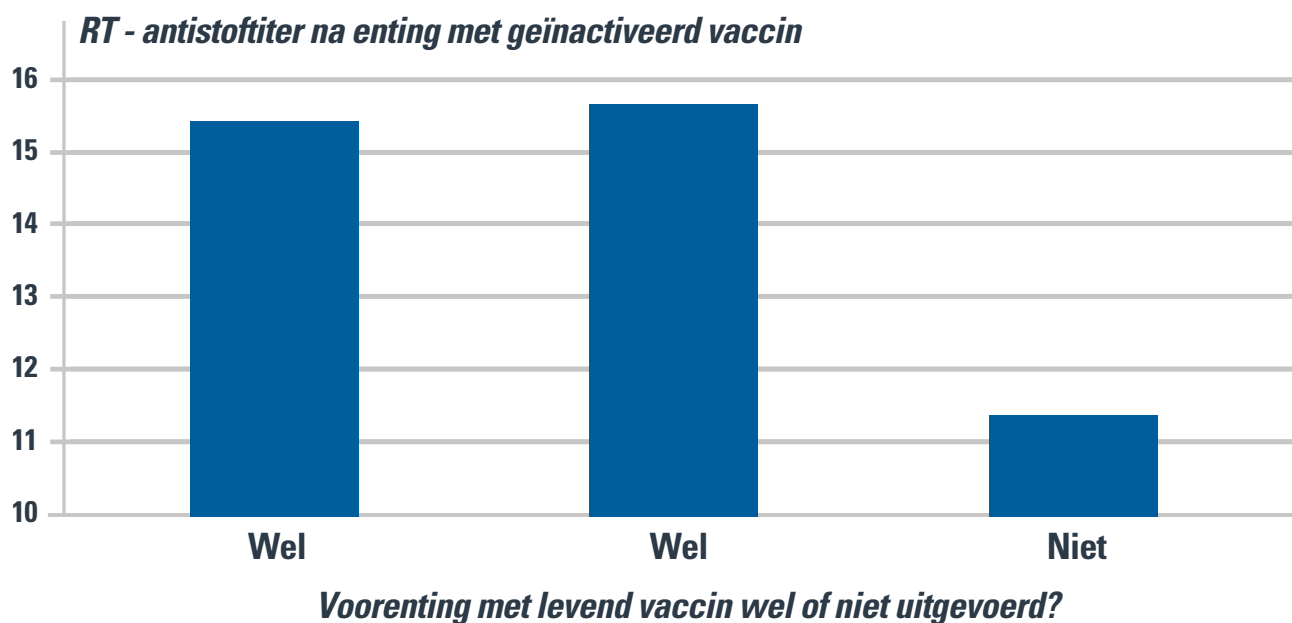
Een levend RT- vaccin kiezen

Bij de keuze van een levend RT- vaccin spelen meerdere criteria een rol:

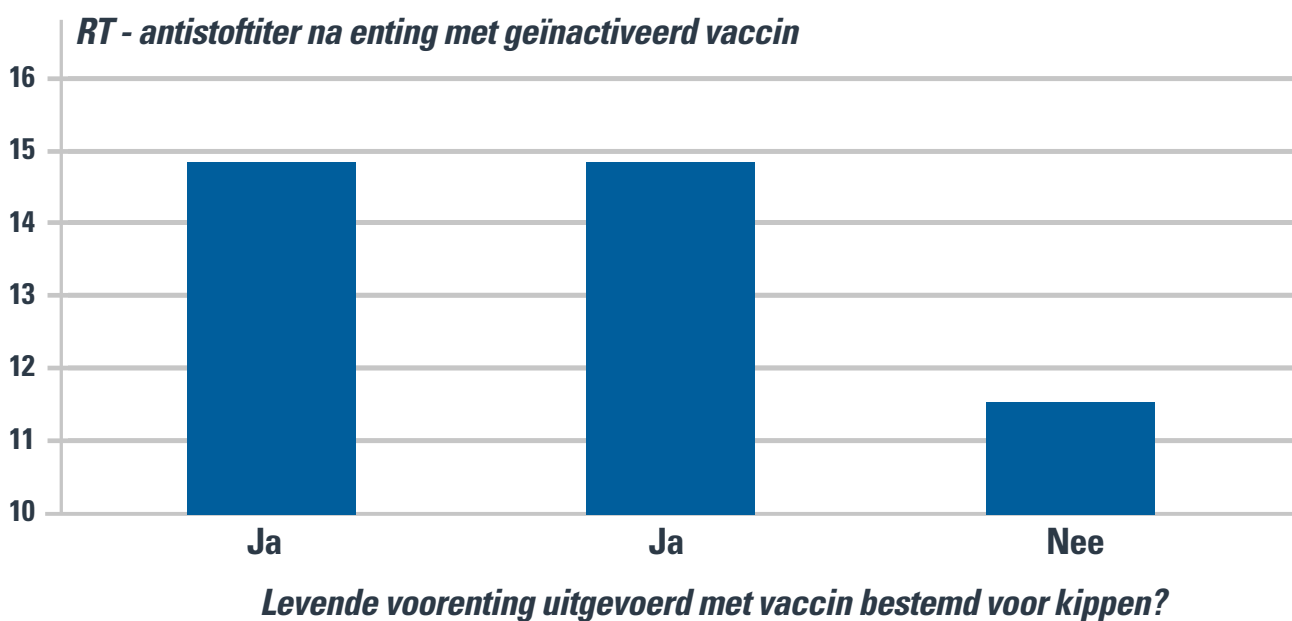
- diersoort: Kippen en kalkoenen reageren verschillend op RT - vaccins. Gebruik dus een vaccin dat geschikt is voor de te behandelen diersoort.
- gelijktijdige andere entingen: zijn al naargelang het product wel of niet mogelijk. Raadpleeg daarvoor de bijsluiter.
- geïnactiveerde afenting: wanneer geen levende voorenting wordt uitgevoerd (Figuur 1a) of wanneer bij de levende voorenting een ongeschikt vaccin wordt gebruikt (Figuur 1b), blijven de antistoftiters na de geïnactiveerde overenting lager. Kies dus voor een geschikt levend vaccin als voorenting.
- type A of B vaccinstam: is minder belangrijk omdat er kruisimmunititeit is tussen beide.

Figuur 1a. Gemiddelde antistoftiters tegen RT - virus na toediening van geïnactiveerd vaccin bij 3 groepen leghennen die wel of niet voorgeënt werden met een levend vaccin¹

Figuur 1b. Gemiddelde antistoftiters tegen RT - virus na toediening van geïnactiveerd vaccin aan 3 groepen leghennen die levend voorgeënt werden met een vaccin bestemd voor kippen of een vaccin bestemd voor kalkoenen²

⁽¹⁾ Ref: Cook et al., 2000. Avian Pathology 29, 545-556

⁽²⁾ Monitoring studie bij leghennen in België, 2011.

1. Is het belangrijk of het levende RT - vaccin een subtype A of B stam bevat?

NEEN. Tussen A en B stammen van het RT - virus bestaat kruisimmunitet. Het is dus niet zo belangrijk of een vaccin een subtype A dan wel een subtype B stam bevat.

2. Kan ik een levend RT - vaccin voor kalkoenen steeds gebruiken bij kippen en omgekeerd?

NEEN. Kippen en kalkoenen hebben een andere gevoeligheid voor verschillende isolaten van het RT - virus. In vaccins werd daarom de aard van de stam en de dosis aangepast aan de beoogde diersoort. Een kalkoenvaccin is dus niet noodzakelijk geschikt voor kippen en omgekeerd.

3. Kan ik de levende RT - enting steeds gelijktijdig toedienen met andere levende vaccins?

NEEN. Het gelijktijdig toedienen van 2 of meer levende vaccins houdt een gevaar van onverenigbaarheid in. Dit zou er ondermeer kunnen toe leiden dat onvoldoende bescherming tegen één of meerdere virussen bekomen wordt. Controleer dus eerst de mogelijkheden van gelijktijdige toedieningen in de bijsluiter.

4. Is levend RT - vaccin nog nodig wanneer ik geïnactiveerd vaccin gebruik?

JA. Geïnactiveerd vaccin wordt einde opfok gebruikt bij leghennen en moederdieren om een hoge antistoftiter te bekomen. Dit draagt bij tot een langdurige en stevige bescherming tijdens de leg. Wanneer niet wordt voorgeënt met een levend vaccin of wanneer bij de levende voarenting een ongeschikt vaccin wordt gebruikt, blijven de antistoftiters na de afenting te laag. Het resultaat van de geïnactiveerde afenting kan hierdoor niet worden gemaximaliseerd.

